

Till regionförvaltningsverken, kommunerna, samkommunerna för social- och hälsovård samt Ålands landskapsregering

BEKÄMPNINGEN AV COVID-19-INFEKTIONER I DEN GRÄNSÖVERSKRIDANDE TRAFIKEN

Temporära ändringar av lagen om smittsamma sjukdomar

Genom lagändringen fogades till lagen om smittsamma sjukdomar temporärt nya bestämmelser, 16 a–16 g, 87 a och 89 a §. Paragraferna träder i kraft den 12 juli 2021 och gäller till och med den 15 oktober 2021 (bilaga 1). Syftet med de temporära ändringarna i lagen om smittsamma sjukdomar är att förhindra att covid-19-smitta av utländskt ursprung sprids i Finland. Personer som anländer till Finland ska uppvisa ett tillförlitligt intyg över att de har haft covid-19 inom de sex senaste månaderna, över covid-19-vaccination eller en covid-19-vaccinationsserie eller över ett covid-19-test med negativt resultat taget före ankomsten till Finland.

Om en person född 2005 eller tidigare anländer till Finland utan ett covid-19-testintyg åläggs personen att delta i ett test i samband med ankomsten till landet, och dessutom i ett andra covid-19-test som ska tas 72–120 timmar (3–5 dygn) efter ankomsten till landet. Dessutom ska en person som har ett intyg över ett tillförlitligt covid-19-test som påvisar negativt resultat före ankomsten till Finland eller ett intyg över att de fått den första dosen covid-19-vaccin minst 14 dygn före ankomsten till Finland, ta ett andra covid-19-test 72–120 timmar (3–5 dygn) efter ankomsten till Finland.

Enligt 16 a och 16 b § i lagen kan en tjänsteinnehavare som ansvarar för arbetet med att bekämpa smittsamma sjukdomar i en kommun eller samkommun förbjuda en person att lämna platsen i syfte att kontrollera intyget eller för att säkerställa att personen deltar i ett covid-19-test. Förbudet att lämna platsen får gälla i högst tre timmar.

I 16 c § föreskrivs om undantag från skyldigheten att visa upp intyg och delta i covid-19-test.

I lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs dessutom om att det är straffbart att inte delta i de covid-19-tester som avses ovan.

I 16 e § i lagen föreskrivs om en rådgivnings- och vägledningsskyldighet enligt vilken den myndighet i kommunen eller samkommunen som ansvarar för arbetet med att bekämpa smittsamma sjukdomar ska upplysa den som anländer till Finland om hälsosäkra tillvägagångssätt och covid-19-testning, och svara på frågor och förfrågningar som gäller lagen om smittsamma sjukdomar och procedurerna.

**Postiosoite
Postadress
Postal Address**

Social- och hälsovårdsministeriet

PB 33
00023 Statsrådet

**Käyntiosoite
Besöksadress
Office**

Sjötullsgatan 8
Helsingfors

**Puhelin
Telefon
Telephone**

29 516 001
35 829 516 001

**Faksi
Fax
Fax**

295 163 415
358 295 163 415

**s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet**

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Om undantag från skyldigheten att visa upp covid-19-intyg och delta i covid-19-test

Kravet på ett sådant intyg som avses i 16 a § 1 mom. eller ett sådant covid-19-test som avses i 16 b § gäller dock inte

- 1) sådan personal vid utländska makters beskickningar eller sådana medlemmar i internationella mellanstatliga organisationer som åtnjuter personlig immunitet, deras familjemedlemmar eller sådana innehavare av diplomatpass eller tjänstepass som ackrediterats i något annat land än Finland, när de reser genom Finland till sitt tjänsteställe eller hemland,
- 2) förare inom person- eller godstransporter som är verksamma i transport- eller logistikbranschen samt besättning på fartyg, luftfartyg och tåg när de är i arbete, eller avlösande besättning när de inleder eller avslutar en arbetsperiod,
- 3) personer för vilka grunden för inresa är att avvärja en plötslig fara som riktar sig mot samhällets infrastruktur och hotar hälsa eller säkerhet,
- 4) flygpassagerare, om de inte lämnar flygplatsen,
- 5) tullmyndigheter vid Finlands och Norges gräns när de utför nödvändiga tjänsteuppdrag.

Regleringen tillämpas inte på samerna när de utövar sin näring och kultur inom samernas hembygdsområde.

Enligt 16 c § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar gäller skyldigheten att visa upp intyg och delta i testet inte heller personer som anländer till Finland från ett sådant land eller ett sådant område där incidensen av covid-19 eller förekomsten av virusvarianter inte ger upphov till särskild risk för spridning av covid-19-epidemin. Närmare bestämmelser om de länder och områden som avses i 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Med stöd av detta bemyndigande att utfärda förordning har statsrådet utfärdat en förordning om undantag från skyldigheten att visa upp covid-19-intyg och delta i covid-19-test, som träder i kraft den 12 juli 2021 och gäller till och med den 31 augusti 2021 (bilaga 2). Avsikten är att därefter utfärda en ny uppdaterad statsrådsförordning. Förordningen uppdateras vid behov också under dess giltighetstid.

I förordningen föreskrivs det om de länder och områden från vilka det inte krävs ett coronaintyg eller ett covid-19-test av personer som anländer till Finland. Undantaget från skyldigheten att visa upp intyg och från skyldigheten att delta i testning grundar sig på en riskbaserad bedömning. Som grund för bedömningen används både WHO:s och ECDC:s rapporteringsuppgifter och Institutet för hälsa och välfärds riskbaserade bedömning av länder och områden. Det undantag som föreskrivs i förordningen gäller i praktiken personer som anländer till Finland från ett sådant land eller område vars epidemiologiska situation påminner om ett område som befinner sig på basnivån i enlighet med handlingsplanen för genomförandet av Finlands hybridstrategi. Epidemiologiska kännetecken är att incidensen av covid-19-fall per 100 000 invånare under uppföljningsperioden är mindre än 10, att andelen positiva testresultat av covid-19-tester är mindre än 1 procent av de tagna proverna och att förekomsten av virusvarianter inte ger upphov till särskild risk för spridning av covid-19-epidemin i Finland. I 1 § i förordningen finns en förteckning över dessa länder.

Anpassning av verksamheten till ökningarna i trafikvolymen samt till kraven i lagen om smittsamma sjukdomar och i statsrådets förordning

Det är skäl att utan dröjsmål sätta i gång med den verkställighet som ikraftträdandet av bestämmelserna som beskrivs ovan förutsätter.

Enligt lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) är det kommunen som organiserar arbetet för att bekämpa smittsamma sjukdomar i sitt område. Sjukvårdsdistriktens samkommuner stöder kommunerna i arbetet. Regionförvaltningsverken samordnar och övervakar bekämpningen av smittsamma sjukdomar inom sitt område.

Social- och hälsovårdsministeriet betonar att 16 c § om undantag från skyldigheten att visa upp intyg och delta i covid-19-test i lagen om smittsamma sjukdomar och i statsrådets förordning inte utesluter möjligheten att vid behov rikta hälsosäkerhetsåtgärder också till personer som reser från länder eller områden med s.k. låg risk. Också dessa resenärer kan alltid, om villkoren uppfylls, åläggas andra skyldigheter som redan finns i lagen om smittsamma sjukdomar, såsom obligatorisk hälsokontroll enligt 16 § och karantän enligt 60 §.

Enligt 16 a § i lagen om smittsamma sjukdomar svarar den myndighet som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar i kommunen eller samkommunen inom vars område man anländer till landet för kontrollen av covid-19-intyg i ändamålsenlig omfattning. Med en ändamålsenlig omfattning avses att uppgiften också kan skötas genom stickprov och/eller utgående från en riskbaserad bedömning. I synnerhet när antalet resor ökar är det inte nödvändigtvis alltid möjligt att på ett täckande eller omfattande sätt kontrollera resenärernas intyg, utan omfattningen av och frekvensen för ett ändamålsenligt utförande av uppgiften hör till kommunens eller samkommunens prövningsrätt. Användningen av denna prövningsrätt styrs av regleringens syfte, det rådande riksomfattande och regionala epidemiläget, tillgängliga uppgifter om arten och omfattningen av de risker som är förenade med resan såväl allmänt som i synnerhet i den aktuella situationen samt av regionernas övriga åtgärder för att bekämpa smitta. En kommun eller samkommun kan också avtala om att uppgifter i anslutning till kontroll av intyg ska överföras till någon annan än en myndighet, om det behövs för att trygga skötseln av andra lagstadgade uppgifter och tillräckliga personalresurser för den överförda uppgiften och överföringen inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning.

Social- och hälsovårdsministeriet hänvisar till Institutet för hälsa och välfärds uppdaterade reseanvisningar, som finns på Institutet för hälsa och välfärds webbplats. En länk till Institutet för hälsa och välfärds uppdaterade anvisning finns i bilaga 3.

Social- och hälsovårdsministeriets tidigare styrningsbrev:

Social- och hälsovårdsministeriet hänvisar också till tidigare styrningsbrev. I ministeriets styrningsbrev "Bekämpningen av covid-19-infektioner i den gränsöverskridande trafiken när besluten om de inre och yttre gränserna ändras" från den 2 juli 2021 uppmanas regionförvaltningsverken, kommunerna och samkommunerna för social- och hälsovården att förbereda sig på att avvecklingen av begränsningarna i trafiken över de inre eller yttre gränserna kommer att öka antalet resenärer som förutsätter hälsosäkerhetsåtgärder vid gränserna. I styrningsbrevet fastställs också åtgärder i anslutning till handräckning och utnyttjande av elektroniska system.

I ministeriets tidigare styrningsbrev av den 30 mars 2021 beskrivs ett förfarande för bekämpning av covid-19-smitta i den gränsöverskridande trafiken som går ut på att regionförvaltningsverken fattar beslut om obligatoriska hälsokontroller i enlighet med 15–16 § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Kostnader

Covid-19-testet är avgiftsfritt för resenärer som anländer till Finland samt för personer som har hemkommun i Finland. Enligt social- och hälsovårdsministeriets tidigare rekommendation ska kommunerna inte heller ta ut någon avgift för covid-19-test av personer som inte har hemkommun i Finland.

Regeringen har förbundit sig att ersätta de direkta kostnader som coronaepidemin och hälsosäkerhetsåtgärderna vid gränsövergångsställena orsakar kommunerna och/eller sjukvårdsdistrikten så länge epidemiläget och genomförandet av hybridstrategin kräver det. Kostnaderna ersätts genom statens budgetförfarande.

<https://stm.fi/documents/1271139/63746544/Bek%C3%A4mpningen+av+covid-19-infektioner+i+den+gr%C3%A4ns%C3%B6verskridande+trafiken+n%C3%A4r+besluten+om+de+inre+och+yttre+gr%C3%A4nserna+%C3%A4ndras.pdf/40b65e81-1fb2-181b-bb7a-95ce4e663a2b/Bek%C3%A4mpningen+av+covid-19-infektioner+i+den+gr%C3%A4ns%C3%B6verskridande+trafiken+n%C3%A4r+besluten+om+de+inre+och+yttre+gr%C3%A4nserna+%C3%A4ndras.pdf?t=1625229305073>

Ytterligare information

Taneli Puumalainen, avdelningschef, fornamn.efternamn@stm.fi

Liisa Katajamäki, regeringsråd, fornamn.efternamn@stm.fi

Jari Keinänen, direktör, fornamn.efternamn@stm.fi

Ställföreträdande kanslichef,

Avdelningschef

Satu Koskela

Avdelningschef

Taneli Puumalainen

Bilagor

1. Lagen om temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar <https://finlex.fi/sv/>
2. Statsrådets förordning om undantag från skyldigheten att visa upp covid-19-intyg och delta i covid-19-test <https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f807406cb>
3. Institutet för hälsa och välfärds anvisning <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/resor-och-coronaviruspandemin>
4. Bekämpningen av covid-19-infektioner i den gränsöverskridande trafiken när besluten om de inre och yttre gränserna ändras. Social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 2.7.2021. <https://stm.fi/documents/1271139/63746544/Bek%C3%A4mpningen+av+covid-19-infektioner+i+den+gr%C3%A4ns%C3%B6verskridande+trafiken+n%C3%A4r+besluten+om+de+inre+och+yttre+gr%C3%A4nserna+%C3%A4ndras.pdf/40b65e81-1fb2-181b-bb7a-95ce4e663a2b/Bek%C3%A4mpningen+av+covid-19-infektioner+i+den+gr%C3%A4ns%C3%B6verskridande+trafiken+n%C3%A4r+besluten+om+de+inre+och+yttre+gr%C3%A4nserna+%C3%A4ndras.pdf?t=1625229305073>
5. Bekämpningen av covid-19-infektioner i den gränsöverskridande trafiken när besluten om de inre och yttre gränserna ändras. Social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 25.5.2021. https://stm.fi/-/stm-ohjeistaa-viranomaisia-torjumaan-covid-19-tartuntoja-rajat-ylittavassa-liikenteessa?languageld=sv_SE
6. Ändringarna i lagen om smittsamma sjukdomar gällande obligatorisk hälsokontroll och lämnande av uppgifter. Social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev 30.3.2021. https://stm.fi/-/stm-ohjeistaa-kuntia-ja-kuntayhtymia-tartuntatautilain-uusista-muutoksista-liittyen-pakolliseen-terveystarkastukseen?languageld=sv_SE

Sändlista

Kommuner
 Samkommuner för social- och hälsovården (samarbetsområden)
 Sjukvårdsdistrikten
 Landskapet Åland
 Institutet för hälsa och välfärd
 Regionförvaltningsverken
 Ordförandena för de regionala coronasamarbetsgrupperna

För känned

Inrikesministeriet
 Gränsbevakningsväsendet
 Tullen
 Transport- och kommunikationsministeriet
 Traficom
 Finavia
 Finlands Hamnförbund
 Rederierna i Finland rf
 Finlands Skeppsmäklarförbund
 Utrikesministeriet
 Finansministeriet
 Arbets- och näringsministeriet
 Statsrådets kansli